

Відповіді на п'ять найгарячіших запитань щодо внесення змін до Закону про закупівлі від 10.09.2022

Уся закупівельна спільнота слідкувала й очікувала прийняття й набрання чинності [Законом про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та інших законів України щодо здійснення оборонних та публічних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану № 2526 від 16.08.2022](#) (далі — Закон № 2526), але після того як 10 вересня цей [Закон № 2526 набрав чинності](#), у групах Радника в [телеграмі](#) і [вайбері](#) з'явилося ще більше питань і занепокоєння.

Тому, щоб заспокоїти й допомогти закупівельній спільноті, вирішили одразу на вихідних відповісти на п'ять запитань, які стосуються нововведень.

Питання № 1: з 10 вересня Законом про публічні закупівлі не можна керуватися (він втратив чинність)?

Ні, одразу заспокою: [Закон України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон, Закон про закупівлі) як діяв до воєнного стану, так і зараз продовжує діяти під час воєнного стану. І змінами не встановлено, що ним не можна керуватися.

Пунктом 3-7 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону з 10.09.2022 передбачено, що на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування **особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених цим Законом, визначаються Кабінетом Міністрів України** із забезпеченням захищеності таких замовників від воєнних загроз.

Отже, з цієї норми випливає, що саме **особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених цим Законом, визначаються Кабінетом Міністрів України**. Зверніть увагу: заборон використовувати Закон про закупівлі не передбачено і не встановлено, що він втратив чинність.

Тому ті замовники, які ще до 10.09.2022 розпочали процедури закупівель / спрощені закупівлі, зрозуміло що і далі їх продовжують, нічого не потрібно відмінити у зв'язку з набранням чинності змінами до Закону.

Ті замовники, які планували після 10.09.2022 керуватись Законом і розпочинати закупівлі в електронній системі за Законом про публічні закупівлі, також, вважаємо, можуть це робити, оскільки заборон станом на 10.09.2022 немає і Закон про публічні закупівлі чинний.

Крім того, наразі Мінекономіки активно працює над текстом нової постанови, якою будуть визначатися **особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для замовників**. Це твердження підтвердила й Надія Бігун, заступниця Міністра економіки, в інтерв'ю, яке стане вам доступне як на порталі RADNUK.COM.UA, так і на [ютуб-сторінці Радника](#) вже 12.09.2022.

Зверніть увагу, що [Постановою № 169](#) визначаються **деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану**. Далі про це детальніше.

Питання № 2: з 10.09 керуємось виключно Постановою № 169?

Ні, не обов'язково. У попередньому розділі статті ми вже з'ясували, що Закон, попри зміни, які набрали чинності, замовники вправі застосовувати, тому поки Мінекономіки готує нову постанову, якою будуть встановлені **особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг**, замовник вправі самостійно вибирати, яким чином здійснювати публічні закупівлі в умовах воєнного стану — дотримуючись норм [Постанови № 169](#) чи норм [Закону про закупівлі](#).

Зі свого боку зауважимо, що закупівлі за Постановою № 169, враховуючи усі законодавчі зміни, варто здійснювати саме ті, **які пов'язані з виконанням повноважень замовником та / або вжиттям ним необхідних заходів під час дії особливого правового режиму воєнного стану або є нагальна необхідність здійснення закупівель**.

А закупівлі, здійснення яких не потребує використання особливих механізмів закупівель, нерозривно пов'язаних із введенням воєнного стану, **або нетермінові (планові на 2023 рік) — проводити за Законом про публічні закупівлі або, якщо є час, почекати на нову постанову, яку готує Мінекономіки**.

Універсального рішення поки немає, чекаємо на нову постанову! Рекомендуємо замовнику перед здійсненням закупівлі чітко розуміти потребу, яку ви наразі задовольняєте та згідно з яким нормативно-правовим актом. Під час прийняття рішення щодо способу проведення закупівлі спробуйте спрогнозувати всі можливі ризики в майбутньому у зв'язку з прийнятим рішенням.

Детальніше про позицію Мінекономіки щодо цього питання та коментарі читайте в статті [«Огляд листа Мінекономіки від 19.07.2022 з коментарями та пропозиціями»](#).

Питання № 3: що робити замовникам у сфері оборони?

Далі перейдемо до розгляду закупівель замовниками, визначеними частиною дев'ятою статті 3 Закону про закупівлі / державних замовників у сфері оборони, яким Постановою №

169 дозволено купувати без застосування електронної системи закупівель. Після внесених змін у Закон про закупівлі багатьох лякає, що саме частина 9 статті 3 Закону про закупівлі зазнала змін, з неї виключили «воєнний стан».

У цих державних замовників у сфері оборони із внесенням змін до Закону про закупівлі поки нічого не змінилося: вони як здійснювали закупівлі за Постановою № 169, так поки що і продовжують за нею працювати, оскільки поки їм можливість повноцінно працювати на майданчиках закрита «щоб русня не підглядала».

Але в планах Мінекономіки для таких замовників розробити окрему постанову, за якою буде запропоноване альтернативне рішення для ефективності закупівель. Щодо цього рекомендуємо державним замовникам ознайомитись із відповіддю заступниці Міністра економіки на аналогічне питання в інтерв'ю, яке стане вам доступне, зокрема на [ютуб-сторінці Радника](#), вже 12.09.2022.

Питання № 4: колізія 10 і 70 днів звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель

Найбільше спорів виникає у зв'язку з прийняттям нової норми щодо змін у розділі Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону про закупівлі, який доповнили пунктом 3⁸ такого змісту:

*«3⁸. Установити, що на період дії правового режиму воєнного стану в Україні в разі здійснення замовником закупівлі без використання електронної системи закупівель, за умови що вартість закупівлі дорівнює або перевищує 50 тисяч гривень, замовник оприлюднює в електронній системі закупівель звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, **не пізніше ніж через 10 робочих днів** з дня укладення такого договору. Замовники можуть не публікувати інформацію про своє місцезнаходження та/або місцезнаходження постачальників (виконавців робіт та надавачів послуг), та/або місце поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг, якщо поширення такої інформації несе ризики для безпеки замовника та/або постачальників (виконавців робіт та надавачів послуг)».*

Варіант № 1. Для тих, хто переживає і боїться, що може бути адміністративна відповідальність за неоприлюднення або порушення строків оприлюднення інформації про закупівлі, і в кого є технічна можливість розмістити інформацію, можна такі звіти про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення такого договору оприлюднити в електронній системі.

Варіант № 2. Інші можуть чекати нової постанови Мінекономіки і в разі, якщо будуть виникати питання, надавати пояснення, що керувалися чинними на той момент нормами Постанови № 169 або не було технічної можливості для оприлюднення.

Ми схиляємось до першого варіанта, але кінцевий вибір завжди за вами. Коротко по суті про відповідальність в закупівлях розписано в [«Шпаргалці уповноваженої особи замовника про адміністративну відповідальність»](#). Можете завантажити.

Питання № 5: для чого нова постанова, адже є Постанова № 169?

На нашу думку, **по-перше**, у змінах до Закону передбачено, що саме **особливості** здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених цим Законом, визначаються Кабінетом Міністрів України, а [Постановою № 169](#) визначаються **деякі питання здійснення оборонних та публічних закупівель товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану**.

По-друге, [Постановою № 169](#) для більшості закупівель передбачено здійснення спрощених закупівель за порядком, передбаченим Законом про закупівлі, але порядок спрощених закупівель не передбачає оскарження та моніторингу. Тому для запобігання зловживань і для підтримки бізнесу Мінекономіки шукає інші альтернативні шляхи для здійснення закупівель під час воєнного стану.

Якщо підвести підсумки, то суттєвих змін щодо проведення закупівель поки що не відбулося, тож не сіємо паніки та чекаємо на нову постанову разом із порталом RADNUK.COM.UA.

Тим, у кого виникають додаткові питання щодо здійснення закупівель, пропонуємо завітати на найближчі [навчання Академії Радник](#).

Також слідкуйте за всіма змінами разом з нами на порталі [RADNUK.COM.UA](#) в актуальних розділах [«Воєнний стан»](#) та [«Локалізація»](#).